

De veeverbetering trok in de Canadese provincie British Columbia de afgelopen decennia vooral de aandacht met Aerostar, het voornaamste boegbeeld van KI-organisatie Westgen. Directeur Harley Nicholson aan het woord over de regionale fokkerijactiviteiten.

Income, Inquirer, Cedarwall Spirte, Stouder Morty, CB Allen en Aeroline. Ondanks hun naamsbekendheid verdiende de West-Canadese KI-organisatie Westgen veeleer via Aerostar een plek op de wereldbol. 'Voor hem hadden we bekende stieren als Hurtgen-Vue Marathon en Hanoverhill Skybuck, maar internationaal is Aerostar onze meest bekende stier', verduidelijkt Harley Nicholson, directeur van Westgen, als hij terugblijkt op zestig jaar veeverbetering. De dankbaarheid ten aanzien van de oudste Starbuckzoon is in het plaatsje Milner opvallend groot. Daarvan getuigt ook de begraafplaats van de stier waar tijdens bezoeken even halt wordt gehouden. 'Aeroline volgde Aerostar op en overschreed net als zijn vader de één miljoen doses sperma. Toch heeft hij nooit dezelfde invloed gehad.'

Van de driehonderd stieren bij Westgen, vroeger actief onder de naam BCAI, is het leeuwendeel in groepen gehuisvest. 'Enkel de stieren met een fokwaarde zijn gehuisvest in individuele boxen', benadrukt Nicholson. Het indelen in groepen levert tijdens de wachtperiode verschillende voordelen op. 'De stieren krijgen daardoor een beter karakter en worden vooral rustiger. Het worden gewoon betere burgers.'

In de loop van de testperiode probeert Westgen voldoende sperma te verdelen van de 14 tot 15 maanden oude stieren voor een resultaat van honderd dochters. Meestal loopt het aantal verspreide doses op tot 1200 en zelfs 1400.

Hoofdaandeel DHZ

Om de situatie van de veeverbetering in British Columbia enigszins te schetsen,

diept Nicholson de inseminatiegegevens van het afgelopen jaar op. 'Het is nuttig om te onderstrepen dat binnen ons werkgebied met de vier westelijke Canadese provincies enkel in British Columbia sprake is van een inseminatiedienst. De overige drie prairieprovincies, Alberta, Manitoba en Saskatchewan, zijn te uitgestrekt om er inseminatoren rond te sturen', verduidelijkt Nicholson. Ruim tachtig procent van de veehouderijactiviteiten van British Columbia centraliseert zich in de vallei van de Fraserrivier waardoor een georganiseerde KI-dienst mogelijk is. Het aantal inseminaties blijft amper op een totaal van 28.224 eerste inseminaties door eigen personeel steken. De uitgestrektheid van het overige landschap zorgt ook in British Columbia voor een veelvoud aan DHZ-inseminaties. In totaal vermarkt Westgen zo'n 110.000 doses sperma van melkstieren per jaar.

In aantallen koeien komen eveneens duidelijke regionale verschillen naar voren. Ongeveer 20 procent van het Canadese melkvee staat in de vier westelijke provincies. In de vleesveesector zijn de activiteiten duidelijk groter. Samen is het Westengebied goed voor ongeveer 80 procent van de Canadese vleesveemarkt. De gevolgen van BSE en de daaropvolgende sluiting van de Canadees-Amerikaanse grens hebben ook voor een organisatie als Westgen inmiddels verstrekken gevolgen. 'De sluiting van de grens was vooral een probleem voor de Canadese stieren in de Verenigde Staten', verduidelijkt Nicholson. British Columbia grenst immers aan de Amerikaanse staat Washington en doet al jaren aan veelvuldige uitwisseling van genetica. 'Voor die

groep stieren hebben we een ander onderdak moeten zoeken. Levend vee mag immers niet over de grens, maar spermarietjes en embryo's wel. De sluiting levert veel problemen en niemand weet hoelang dit nog gaat duren.' Vooral de vleesveemarkt lijdt onder de gevolgen van BSE. 'Canada produceert eigenlijk veel meer dan het zelf consumeert. BSE heeft op dat vlak vooral de boeren getroffen. Dat is duidelijk voelbaar in de verkoop van het vleesveesperma. Melkveehouders houden ondanks alles meer en beter vast aan KI, maar ook daar kent de gemiddelde prijs besteed aan een rietje sperma een duidelijke daling.'

Productief klimaat

Al jaren is British Columbia gekend als de meest productieve provincie in Canada. Opzoeken van de gegevens leert dat de 25.666 gecontroleerde koeien in 2003 gemiddeld 10.329 kg melk met 3,58 % vet en 3,20 % eiwit produceerden. 'Het gaat daarbij niet zozeer om genetische superioriteit', onderstreept Nicholson. De hogere gemiddelde productie komt volgens hem veeleer door de betere klimatologische omstandigheden. Veel minder dan de overige gebieden in Canada is British Columbia geplaagd door strenge winters. Dat biedt vooral op het vlak van teelten en stallenbouw duidelijke voordelen. 'Ik zou wel graag denken dat het enkel door de genetica komt, maar dat is niet zo', vervolgt Nicholson, die beklemtoont dat productiekentallen niettemin een belangrijk deel uitmaken van het fokdoel. 'In het algemeen kun je stellen dat onze veehouders goed letten op productie en gehalten. Je hebt hier natuurlijk ook de echte fokkers. Die zeggen dat als je het goede type hebt, de productie vanzelf volgt. Maar dat reflecteert daarom niet de algemene gedachte. Volgens onze verkoopcijfers spelen productiegegevens wel degelijk een rol.'

Vet genegeerd

In de vier westelijke Canadese provincies lag de productie het afgelopen jaar op

Nicholson met de in Canada populaire Leezoon Cedarwall Harley Spirte

10.168 kg melk met 3,53 % vet en 3,19 % eiwit. Voor de vrij lage gehalten zoekt Nicholson de voornaamste oorzaak in het verschillende quotumsysteem. 'Het vetgehalte is omwille van onze quoterings, die is gebaseerd op basis van kilogrammen vet, jarenlang genegeerd in onze fokkerij', vertelt de KI-directeur. 'Intussen is het vetaandeel in de melk te veel gezakt. Dat verlies aan genetisch potentieel baart ons zorgen.' Aan de hand van een schets van de situatie in de ei-

Ik zie geen echt Europees fokdoel

gen zuivelsector probeert Nicholson zijn uitspraken kracht bij te zetten. 'Niet langer eiwit, maar vet is hier in termen van de totale zuivelproductie de beperkende factor. Boeren en consumenten houden meer van eiwit dan van vet. Het vet was jarenlang in overschot en gaf aanleiding tot de zogenaamde boterberg. Als men nu kijkt naar de totale productie van zuivel in kilogrammen, is de teller positief voor eiwit en negatief voor vet. Door dat besef proberen veehouders opnieuw vet te winnen door aangepaste voeding en sturing via genetica.' Vandaar ook de populariteit van CB Allen. 'Hij is gewild vanwege zijn exterieur, maar hij ligt hier vooral ook goed in de markt vanwege zijn vetvererving.'

Het verschil in fokdoel tussen Europa en Canada omschrijven noemt Nicholson moeilijk, zoniet onmogelijk. 'Ik zie in de eerste plaats eigenlijk geen echt Europees fokdoel', begint de Westgen-directeur kritisch. 'In elk land op Europese bodem is wel een klein verschil in de fokkerij op te merken. Vergelijk maar eens de Nederlandse koeien met de Italiaanse of de Franse. Je ziet amper uniformiteit.' Of Nederland meer op productie fokt dan Canada, lijkt Nicholson te ontkennen. 'Dat is een debatteerbaar onderwerp. De beide landen kunnen vergeleken worden in absolute productie.'

Annelies Debergh

Westgen-directeur Harley Nicholson: 'Niet eiwit, maar vet is hier in de zuivelproductie beperkend'

Productief British Columbia